

2019

TOIMINTAKERTOMUS

vahvistettu yhdistyksen kevätkokouksessa XX.XX.2020

**Pohjois-Savon
Muisti ry**
Muistiliiton jäsen

Pohjois-Savon Muisti ry

Lapinlinnankatu 2

70100 KUOPIO

toimisto@psmuisti.fi

psmuisti.fi

Yhdistyksen toimintaa ohjaavat vahvasti Muistiliiton kanssa yhteiset arvot:

LUOTETTAVUUS

INHIMILLISYYS

TAVOITTEELLISUUS

YHTEISÖLLISYYS

OSALLISUUS

SISÄLTÖ:

YHDISTYKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Hallituksen kertomus yhdistyksen toiminnasta edellisenä toimikautena.

1. Yleistä yhdistyksen toiminta-alueesta

2. Yhdistyksen toiminta-ajatus

3. Yhdistyksen hallinto

Hallitus

Työvaliokunta

Työsuojelutoimikunta

Kevätkokous

Syyskokous

4. Jäsenistö

Jäsenkehitys

5. Toiminta

5.1 Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus, STEA

○ Muistiluotsi

○ Ylä-Savon Vakka – kansalaistoiminnan keskus -hanke

○ Muistin eväät – toimintaa ruuan voimalla -hanke

5.2 Lähiavustajapalvelu

5.3 Hankeyhteistyö

6. Viestintä

7. Henkilöstö

8. Yhdistyksen talous

1. Yleistä yhdistyksen toiminta-alueesta

Yhdistys toimii **Pohjois-Savon maakunnan** alueella. Toimintavuonna Pohjois-Savossa on 18 kuntaa. Maakunta koostuu viidestä seutukunnasta; kaupunkeja alueella on viisi (Kuopio, Iisalmi, Varkaus, Suonenjoki ja Kiuruvesi). Maakunta on pinta-alaltaan Suomen viidenneksi suurin ja väestömäärältään kuudenneksi suurin. Maakunnan pinta-alasta on 18 % vettä ja välimatkat ovat pitkiä. Väestön asukastiheys on 14,8 asukasta/maakm² (koko maa 17,5). Asukasluku on 250 000.

Pohjois-Savon liiton mukaan maakunnan erityispiirteitä ovat väestön vähentyminen, ikääntyminen ja matala työllisyysaste. Työttömyysaste oli Pohjois-Savossa 13,4 % ja koko maassa 13,2 %. Huoltosuhde oli 2016 Pohjois-Savossa 61,8 (koko maa 59,1). Väestöllinen huoltosuhde kuvaa lasten ja vanhuseläkeikäisten määrän suhdetta työikäisen väestön määrään. Vanhusväestön osuus on Pohjois-Savossa suuri ja edelleen kasvava, jolloin myös palveluiden tarve ja kysyntä kasvaa.

Maakunnan sairastavuusindeksi on korkea (131,2). Maakunnan Huoltosuhde on 1,6 ja BKT/asukas on 82.

THL:n sairastavuusindeksit maakunnittain Ikävakioidut indeksit 2013–2015, koko maa = 100

	THL:n sairastavuus- indeksi	Sepelvalti- motaui- indeksi	Aivoveri- suonitauti- indeksi	Tuki- ja liikuntaelin- sairausindeksi	Mielen- terveys- indeksi	Tapaturma- indeksi	Dementia- indeksi	Syöpä- indeksi
Ahvenanmaa	65.2	86.6	84.3	58.3	40.6	58.9	22.9	117.0
Uusimaa	82.4	84.5	92.2	61.1	76.9	86.7	96.3	105.4
Pohjanmaa	87.8	95.3	92.0	83.8	85.3	88.2	74.5	96.3
Varsinais-Suomi	94.3	89.4	98.6	97.0	87.6	97.0	83.7	104.3
Satakunta	97.3	87.6	110.9	114.4	80.9	114.1	63.0	99.3
Kanta-Häme	98.3	90.0	110.0	90.9	99.1	105.1	81.5	103.5
Etelä-Karjala	98.6	128.1	105.8	89.1	98.1	90.4	105.1	94.9
Pirkanmaa	99.3	89.2	90.8	95.1	106.1	98.8	93.4	107.6
Keski-Pohjanmaa	105.4	106.7	104.1	104.1	109.9	102.9	98.9	103.5
Kymenlaakso	106.1	93.7	97.3	127.2	98.7	92.4	123.1	107.5
Keski-Suomi	106.5	99.6	99.8	105.3	119.7	111.0	114.2	86.1
Etelä-Pohjanmaa	107.1	103.6	94.8	113.3	113.6	99.1	118.7	99.5
Päijät-Häme	107.8	103.7	112.4	101.5	118.5	103.0	103.9	99.8
Etelä-Savo	111.4	122.8	100.2	127.1	111.0	108.7	116.0	93.5
Lappi	116.0	130.8	110.2	129.1	112.8	137.7	91.3	94.7
Kainuu	120.2	139.2	119.0	146.9	118.1	102.3	119.2	91.2
Pohjois-Karjala	120.5	118.1	106.1	136.7	129.7	132.9	115.4	86.2
Pohjois-Pohjanmaa	121.7	120.8	115.4	141.2	131.5	106.9	124.2	91.4
Pohjois-Savo	131.2	130.4	101.9	156.0	153.9	115.9	125.0	91.5

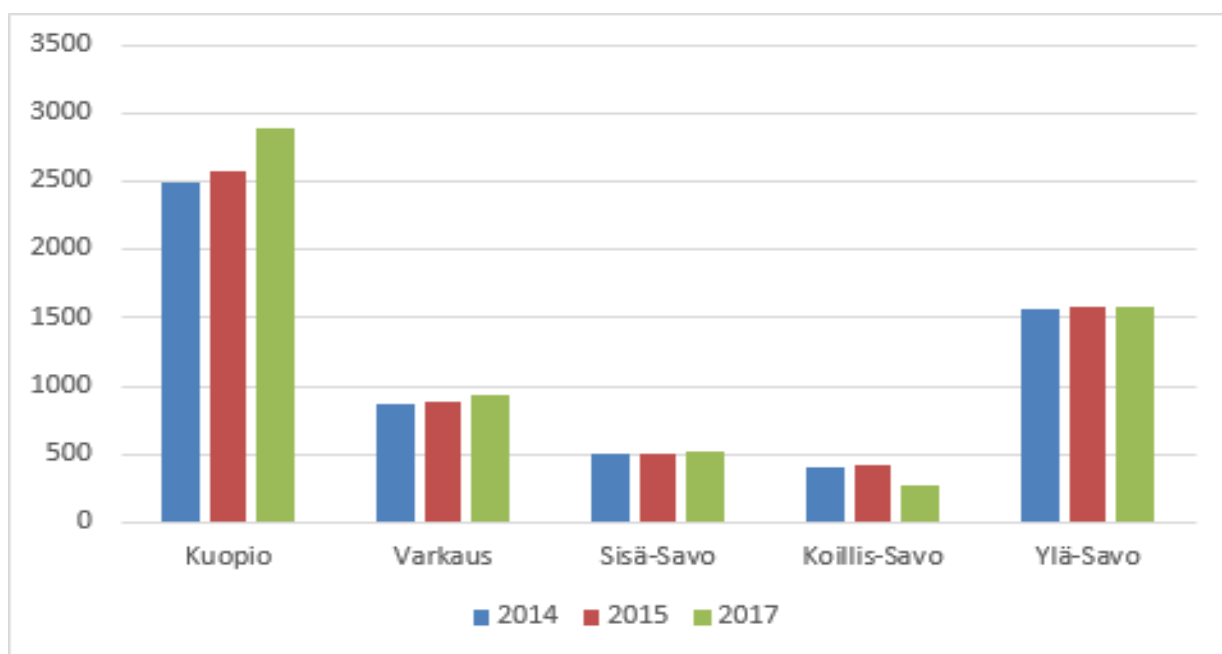

Muistisairaiden ihmisten määrä lisääntyy väestön ikääntyessä, joten huomiota on kiinnitettävä ennaltaehkäisyyn sekä hyvään hoitoon ja kuntoutukseen. Etenevät muistisairaudet ovat aivoja rappeuttavia, toimintakykyä laaja-alaisesti heikentäviä sairauksia, joita esiintyy eniten iäkkäillä ihmisillä. Ne ovat kansantauteja siinä missä sydän- ja verisuonisairaudetkin.

Muistisairauksien Käypä hoito -suositus on päivitetty ja se huomioi nyt aiempaa laajemmin lääkkeettömän hoidon. Suosituksen päivityksessä on huomioitu tuore tutkimustieto sekä diagnostiikan ja hoitomuotojen kehitys. Aiempi suositus on vuodelta 2010. Uuden suosituksen mukaan tiedonkäsittelyn heikentymistä on jo 200 000 suomalaisella. Vuoden 2010 suosituksessa määrän arveltiin olevan 120 000. Lievällä kognitiivisella heikentymällä tarkoitetaan tiedonkäsittelyoireita, mutta ei vielä varsinaista toimintakyvyn heikentymistä. Kyseessä ei ole sairaus, vaan oireyhtymä, jonka syyt ja oireiden kokonaisuus vaihtelevat. Heikentymä voi kuitenkin edetä kohti etenevää muistisairautta, kuten Alzheimerin tautia.

Vuosittain etenevän muistisairauden diagnoosin saa yli 14 500 suomalaista ja kaikkiaan sairastuneita on Suomessa jo lähes 193 000. Lisäksi Suomessa arvioidaan olevan 7 000–10 000 alle 65-vuotiasta muistisairasta ja joka kolmas yli 65-vuotias suomalainen kokee muistioireita.

Pohjois-Savon maakunnan alueella muistisairaiden määrä vuonna 2018 oli noin 10 774 (Suomen muistiasiantuntijat/kuntalaskuri). Luku sisältää lievässä, keskivaikeassa ja vaikeassa vaiheessa olevat henkilöt (2010: 8 036). Työikäisten muistisairaiden määrä on noin 300. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen laatiman tilaston mukaan Pohjois-Savon dementiaindeksi on 125 (koko maa 100). Erikoissairaanhoidolta saadun tiedon mukaan 2018 tehtiin noin 1000 uutta diagnoosia Pohjois-Savossa.

Keskivaikean ja vaikean muistisairauden esiintyvyys Pohjois-Savossa Mini-Suomi - tutkimuksen mukaan.

Toteutimme Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kanssa yhteistyössä ensimmäisen muistityön nykytilan kartoituksen Pohjois-Savossa vuoden 2017 aikana. Kysymyspatteristona käytettiin THL:n ja Muistiliiton vuonna 2015 toteuttamaa barometriä. Kyselyyn vastasi yksin tai työryhminä 16 vastaajatahoa, joihin kuului muistihoitajia- ja koordinaattoreita, kotihoidon edustajia, osastonhoitajia, palveluohjaajia, sosiaali- ja terveysalan johtajia sekä lääkäreitä. Vastaajat edustivat joko yksittäisiä kuntia, kuntayhtymiä, yhteistoiminta-alueita tai niiden osia Pohjois-Savon alueelta.

Tulosten vertailussa muistisairaiden ihmisten ja heidän läheistensä palveluihin liittyvät haasteet ovat samansuuntaisia sekä Pohjois-Savossa että muualla maassa. Työikäisten muistisairaiden sekä kehitysvammaisten muistisairaiden palvelutarpeiden huomioimisessa on Pohjois-Savon kunnissa runsaasti kehitettävää. Kolmannen sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä arvostettiin kunnissa ja sen toivottiin jatkuvan edelleen. Odotuksissa Pohjois-Savon Muistiluotsia kohtaan korostui paikallisuus; toimintaa, koulutusta ja tiedotusta toivottiin myös maakuntiin ja pienemmille paikkakunnille. Toimintaa halutaan erityisesti maaseutualueille, jossa yhteistyötä tehdään esim. vertaistukiryhmissä ja muistikahviloissa. Tämä asia nousi esille myös 2017 tehdyssä jäsenkyselyssä. Neuvonta- ja ohjaustilanteiden palautteena tulee esille eriarvoisuus palveluiden saatavuudessa alueiden välillä. Maakunnallisia haasteita muistisairaana ja hänen omaisensa kannalta ovat sairauden varhainen toteaminen, kuntoutumista edistävän hoidon, sopeutumisvalmennuksen ja vertaistuen saaminen sekä työikäisten muistisairaiden palveluiden puute.

2. Yhdistyksen toiminta-ajatus

Pohjois-Savon Muisti ry on Muistiliiton jäsenyhdistys. Yhdistys on **potilas- ja omaisjärjestö** ja se on perustettu v. 1987. Yhdistys nojaa toiminnassaan ja sen suunnittelussa vahvasti liiton ohjaamiin arvoihin ja visioon sekä hyödyntää liiton yhdessä jäsenyhdistysten kanssa laatimaa strategiaa.

Yhdistys tekee työtä sääntöjensä mukaan muistihäiriöisten ja muistisairaiden ihmisten sekä heidän läheistensä edunvalvontajärjestönä. Keskeisinä toiminnan kohteina ovat muistisairaiden ja heidän läheistensä elämänlaatu, muistisairauksien ennaltaehkäisy ja aivoterveys.

Yhdistyksen toimintaa ohjaavat arvot:

LUOTETTAVUUS – yhdistys on avoin, vastuullinen ja oikeudenmukainen. Toiminta perustuu muistisairaiden ihmisten ja heidän läheistensä arjen haasteiden tuntemukseen. Yhdistyksen asiantuntemukseen luotetaan.

INHIMILLISYYS – yhdistyksen toiminta pohjaa vapaaehtoistyön arvostamiseen. Toiminta on osallisuuteen mahdollistavaa sekä ihmisarvoa, yksilöllisyyttä ja erilaisuutta kunnioittavaa.

TAVOITTEELLISUUS - yhdistys toimii alansa edelläkävijänä pyrkien suunnitelmallisesti ja ammattitaitoisesti kohti yhdessä asetettuja päämääriä ja tavoitteita. Toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan ja seurataan.

YHTEISÖLLISYYS – yhdistys on osana Muistiliittoa. Työskentely yhteisen asian puolesta innostaa tavoitteiden saavuttamiseen. Yhteistyö lisää osaamista ja tehostaa järjestön toiminnan vaikuttavuutta.

OSALLISUUS – yhdistyksen toiminta edistää mukanaoloa, kiinnittymistä ja kuulumista yhteisöön. Osallisuudessa on mukana myös omakohtaista sitoutumista, vaikuttamista ja vastuun ottamista. Osallisuus ehkäisee syrjäytymistä.

Yhdistyksen visio:

Pohjois-Savon Muisti ry on muistisairaiden ihmisten ja heidän läheistensä luotettu puolestapuhuja sekä alueellaan arvostettu vaikuttaja ja asiantuntija.

3. Yhdistyksen hallinto

Hallitus

Yhdistyksen hallituksen kokoonpano vuonna 2019:

Riitta Turjamaa	puheenjohtaja	läsnä 14/14
Johanna Salpakari	varapuheenjohtaja	läsnä 14/14
Irma Purssila	varsinainen jäsen/ yhdistyksen sihteeri	läsnä 14/14
Markku Wulff	varsinainen jäsen	läsnä 13/14
Raija Tuovinen	varsinainen jäsen	läsnä 13/14
Heli Kekäläinen	varsinainen jäsen	läsnä 13/14
Marketta Hynynen	varsinainen jäsen	läsnä 9/14
Varpu Hämäläinen	varajäsen	läsnä 3/14
Merja Laitinen	varajäsen	läsnä 11/14

Hallitus kokoontui 14 kertaa toimintavuoden aikana. Hallituksen kokouksiin osallistui asiantuntijana Muistiaktiiviryhmän puheenjohtaja kaksi kertaa.

Työvaliokunta

Hallituksen työvaliokuntaan kuuluivat yhdistyksen puheenjohtaja Riitta Turjamaa, varapuheenjohtaja Johanna Salpakari, sihteeri Irma Purssila, toiminnanjohtaja Eija Rytönen ja palveluohjaaja Minna Koskinen lähiavustajapalvelun asioissa.

Työsuojelutoimikunta

Työsuojelutoimikunnan järjestäytymiskokous pidettiin 13.5.2019. Toimikuntaan kuului hallituksen puheenjohtaja, toiminnanjohtaja, työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutettu, työsuojelupäällikkö, Muistiluotsitoiminnan edustaja ja lähiavustajapalvelun edustaja. Työsuojelutoimikunta kokoontui kolme kertaa vuoden 2019 aikana.

Kevätkokous

Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 26.3.2019 Pohjois-Savon Muistiluotsissa. Kokouksessa käytiin läpi ja hyväksyttiin yhdistyksen vuosikertomus ja tilinpäätös vuodelta 2018. Kokous vahvisti yhdistyksen tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden tilivelvollisille.

Kevätkokouksessa käsiteltiin yhdistyksen hallituksen sääntömuutosesitys pykälien 3 ja 15 osalta. Sääntömuutosta eteni ja ne käsiteltiin seuraavaksi yhdistyksen syyskokouksessa.

Syyskokous

Yhdistyksen sääntömääräinen syyskokous pidettiin 26.11.2019 Pohjois-Savon Muistiluotsin tiloissa, Lapinlinnankatu 2, Kuopio.

Hallituksen henkilövahvuudeksi vuodelle 2019 vahvistettiin puheenjohtaja ja kuusi varsinaista jäsentä sekä kaksi varajäsentä. Puheenjohtajaksi vuodelle 2019 valittiin Riitta Turjamaa. Kokouksessa hyväksyttiin hallituksen esittämä toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2020 ja yhdistyksen jäsenmaksuksi hyväksyttiin 20 €, perhejäsenmaksun suuruudeksi määrättiin 10 € ja kannattaja -jäsenmaksuksi 50 € (yritys tai yhteisö). Yhdistyksen tilintarkastajaksi valittiin Sirpa Koponen HT ja varatilintarkastajaksi Tommi Colliander HT.

Kokouksessa esiteltiin yhdistyksen sääntömuutosesitys, joka koski sääntöjen pykälää 3 ja 15.

3§ Yhdistyksen toimintamuodot

Muotoiltiin kohtaa: Vaikuttaa hoitomahdollisuuksien kehittämiseen sosiaali- ja terveydenhuollossa **sekä tukee toiminnoillaan kotona asuvia muistisairaita ja heidän läheisiään.**

15§ Yhdistyksen kokouksessa päätettävät asiat

Lisättiin kohta 6. **Päätetään luottamushenkilöiden kokouspalkkiot seuraavalle kalenterivuodelle.**

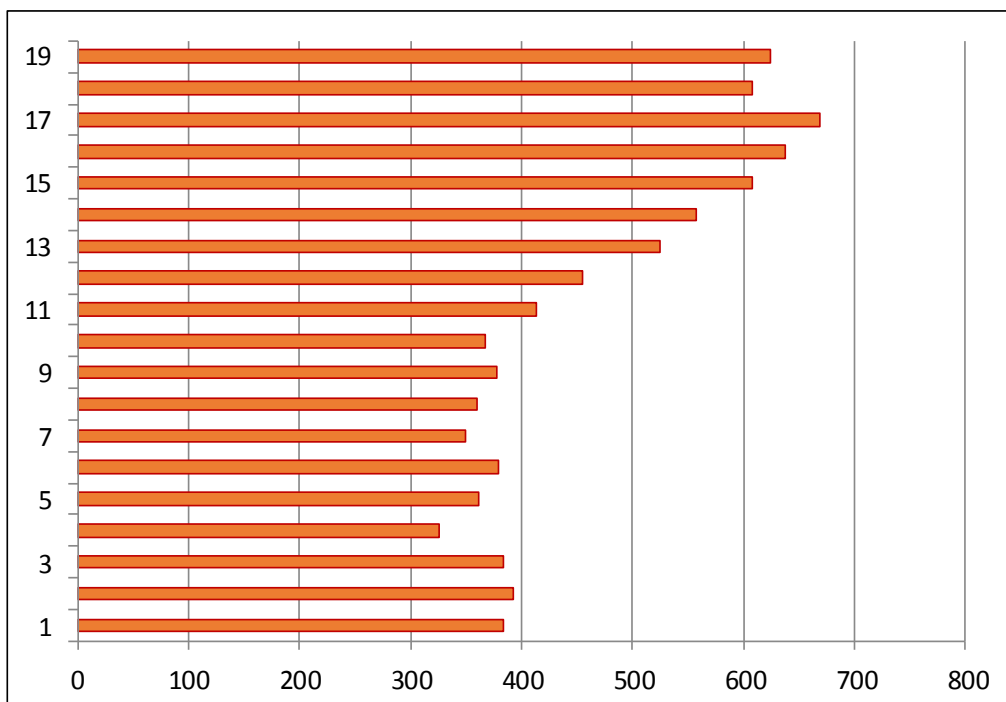
Uudet säännöt hyväksyttiin ja ne lähetettiin Patentti- ja rekisterihallitukseen. Syyskokouksessa käytiin avointa keskustelua siitä, miten saataisiin jäsenistöä mukaan yhdistyksen kevät- ja syyskokouksiin. Vuoden 2020 kevätkokouksen yhteyteen järjestetään ohjelmaa ja se voitaisiin pitää muualla kun Muistiluotsin Kuopion toimipisteessä.

4. Jäsenistö

Yhdistyksen jäsenistö koostuu muistisairaista, heidän omaisistaan sekä ammattijäsenistä. Yhdistyksellä ei ole kannattajajäseniä. Yhdistyksen sääntöjä uudistettiin 2019 ja uudet säännöt lähetettiin Patentti- ja rekisterihallituksen hyväksyttäväksi syyskokouksen jälkeen. Yhdistyksen jäsenmäärä oli vuoden 2019 lopussa 624.

Yhdistys on Warkauden seudun sosiaali- ja terveystyöryhmän jäsen. Yhdistys kuuluu kuopiolaisten vammais- ja kansanterveysyhdistysten yhteistyöorganisaatio Tukipilariin sekä on Iisalmessa vammais-, nuoris- ja liikuntayhdistysten nuorisolin VNULi ry:n jäsen.

Yhdistys on osallistunut Pohjois-Savon Jerry maakunnallisen järjestöyhteistyön ryhmään sekä on Pohjois-Savon järjestöneuvostossa edustamassa vanhustyön järjestöjä. Yhdistys oli mukana Vuorelan Kunnanpaikassa järjestetyssä Järjestöfoorumissa.

Yhdistyksen jäsenkehitys 2001–2019.

5. Toiminta

Pohjois-Savon Muisti ry:n toiminnan päämääränä on olla omalta osaltaan edistämässä ja tukemassa muistisairaiden ja heidän omaistensa jaksamista ja hyvinvointia. Tavoitteena on helpottaa näiden ihmisten arkea tukemalla kotona selviytymistä. Yhdistys ylläpitää maakunnallista järjestölähtöistä asiantuntija- ja tukikeskustoimintaa, toteuttaa kehittämishankkeita ja tuottaa Pohjois-Savon alueella lähiavustajapalvelua (Iisalmi, Lapinlahti, Siilinjärvi ja Kuopio).

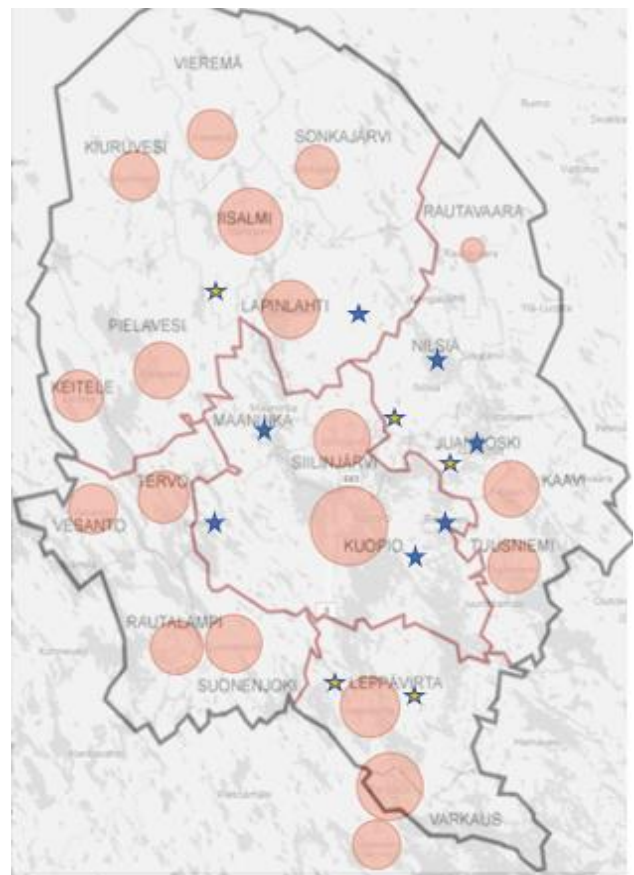
Yhdistys on saanut toimintansa toteuttamiseksi avustusta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukselta (STEA), Kuopion ja Iisalmen kaupungeilta sekä yksittäisiltä lahjoittajilta.

Yhdistys käyttää toiminnan seurantaan ja arviointiin valtakunnallista Muistiluotsiverkoston Surveyspalauteohjelmistoa. Koottua tietoa käytetään toiminnan kehittämiseen ja toiminnan vaikuttavuuden arviointiin.

Yhdistys osallistui Muistiliiton valtakunnallisille järjestöpäiville ja oli mukana uuden strategiatyön käynnistämisessä. Muistiliiton hallituksessa edustajana on yhdistyksen hallituksen jäsen Markku Wulff ja liittovaltuuston puheenjohtajana yhdistyksen jäsen Hilikka Soininen.

Yhdistys on ollut yhteydessä Kelan etuuskäsittelypäällikköön muistisairaiden kuntoutuskurssille olevasta ikäraja (76 vuotta) ja sen poistamisesta. Kela on ryhtynyt päivittämään asiaa.

Yhdistykseen tuli vuoden 2019 aikana paljon palautetta Pohjois-Savon kuntien menettelytavoista koskien muistisairaiden oikeutta vammaispalveluihin. Yhteydenotot tulivat niin jäsenistöltä kuin ammattihenkilöiltä, jotka työskentelevät muistisairaiden kanssa. Yhdistyksen hallitus käsitteli asiaa ja lähetti asiasta kirjelmän eduskunnan oikeusasiamiehelle lokakuun lopussa.

Pohjois-Savon Muisti ry:n ja Pohjois-Savon Muistiluotsin toiminta 2019

- Muistiluotsin tapahtumat
- Muistikahvilat
- Pohjois-Savon Kylät ry tapahtumayhteistyö

Yhdistys oli mukana Kuopion kaupungin henkilöstön työhyvinvointipäivässä. Kerroimme ja jaoimme materiaalia osallistujille kognitiivisesta ergonomiasta työhyvinvoinnin tukena: Esittelypisteellä kävi 322 henkilöä. Yhdistys järjesti kevätretken Tervon Lohimaan, johon osallistui 148 henkilöä, ja pikkujoulun Vesileppikseen 16.12.2019, jossa osallistujia oli 124.

5.1 Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus (STEA)

Toimintavuonna 2019 yhdistys sai kohdennettua toiminta-avustusta (Ak) ja hankerahoitusta (C) Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskukselta (STEA). Vuonna 2014 alkanut Elä unoha eväitä -hanke jatkui vuoden 2017 loppuun ja se sai jatkorahoituksen Muistin eväät – toimintaa ruuan voimalla -hankkeena (2018–2019). Vuoden alussa käynnistyi STEA:n tukema Ylä-Savon Vakka -hanke, jonka kesto on vuoden 2021 loppuun.

Yhdistys teki STEA:lle kaksi avustushakemusta toukokuun 2019 hakuun. Toinen oli C-avustushakemus työikäisten (alle 65-vuotiaiden ja MCI vaiheessa olevien henkilöiden) palveluiden kehittämiseen ja toinen Paikka auki -avustusohjelmaan osatyökykyisen henkilön palkkaamiseen Ylä-Savon Vakan toimipisteeseen. Hakemukset eivät saaneet rahoitusta.

Pohjois-Savon Muistiluotsi

Muistiluotsi on matalan kynnyksen muistisairauksien asiantuntija- ja tukikeskus, joka tarjoaa ammatillista tukea (ohjaus ja neuvonta), vertaistukea muistisairaalle ja hänen läheiselleen sekä vapaaehtoistoimintaa. Se tekee vaikuttamistyötä ajamalla muistisairaiden ihmisten asiaa ja verkostoituu muiden toimijoiden kanssa.

Pohjois-Savon Muistiluotsi on osa valtakunnallista Muistiluotsi-verkostoa, johon kuului vuonna 2019 18 keskusta. Pohjois-Savon Muistiluotsi osallistui aktiivisesti valtakunnalliseen verkostoyhteistyöhön, yhteiseen kehittämiseen sekä hyvien käytäntöjen levittämiseen ja juurruttamiseen.

Muistiluotsin toiminnan suunnittelussa on käytetty pohjana valtakunnallista Muistiluotsi-käsikirjaa. Muistiluotsissa työskentelee Muistiluotsivastaava (toiminnanjohtaja) ja kolme vertaistoiminnan ohjaajaa. Vertaistoiminnan ohjaajan

Valtakunnallinen laatulupaus:

Muistiluotsin tehtävänä on varmistaa maakunnassaan, että muistisairaat ihmiset ja heidän perheensä saavat riittävästi tietoa muistisairauksista, ohjausta ja neuvontaa näihin liittyvistä palvelu- ja tukimuodoista ja mahdollisuuden osallistua heille tarkoitettuihin arkea helpottaviin toimintoihin. Muistiluotsit toimivat maakunnassaan sen puolesta, että muistisairaalla ihmisellä ja hänen perheellään olisi mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua täysivaltaisena jäsenenä omassa toimintaympäristössään.

tehtävä on osallistua Muistiluotsin tavoitteiden toteuttamiseen mm. toteuttamalla maakunnallista asiakastyötä (neuvonta ja ohjaus), järjestämällä vertais- ja ryhmätoimintaa, tukea vapaaehtoistoimintaa sekä verkostoitua ja toteuttaa yhteistä toimintaa eri toimijoiden kanssa koko maakunnan alueella. Muistiluotsi-vastaavan tehtävä on osallistua Muistiluotsin maakunnallisten tavoitteiden suunnitteluun, toteuttamiseen sekä seurannan ja arvioinnin tehtäviin. Hän koordinoi Muistiluotsin toimintaa omalla alueellaan ja on yhteydessä valtakunnalliseen verkostoon sekä Muistiliiton koordinaattoriin. Ohjaajien työpisteet ovat Kuopio, Iisalmi ja Varkaus. Muistiluotsivastaavan toimipiste on Kuopiossa. Iisalmen ohjaaja vastaa Ylä-Savon (Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Vieremä, Sonkajärvi, Pielavesi, Rautavaara ja Lapinlahti) alueen luotsitoiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta. Kuopion toimipisteen työntekijät (Muistiluotsivastaava ja ohjaaja) vastaavat Kaavin, Kuopion, Siilinjärven, Tuusniemen, Tervon ja Vesannon alueista. Varkauden toimipisteen työntekijä vastaa Varkauden, Leppävirran, Suonenjoen, Rautalammin ja Joroisten (vuoden 2019 alusta) toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta

Varkaudessa aloitti uusi ohjaaja helmikuun alussa. Iisalmen toimipiste muutti Yhdistystalo Vakkaan huhtikuussa.

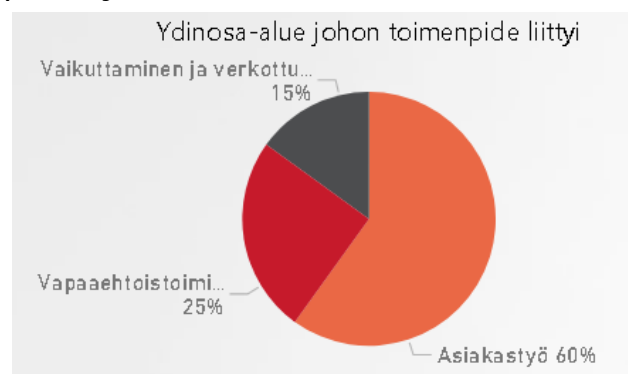
Ylä-Savon alueella pidettiin 2019 kolme Muistiluotsin vertaiskurssia. Kurssien suunnitteluun ja toteutukseen osallistuivat kuntien muistihoitajat. Kurssien toteutus vaikutti ryhmätoiminnan kasvuun ja osallistujamäärän lisääntymiseen. Toimipisteen muutto Yhdistystalo Vakkaan antoi paremmat puitteet toiminnan toteuttamiseen. Verkostoyhteistyö laajeni vuoden aikana. Osallistuttiin omaishoidonverkostoon, valikkoverkostoon (Virva) ja käynnistettiin Neurologiset vammaisjärjestöt (NV) - verkostotoimintaa. NV toiminnan käynnistämiseen saatiin valtakunnallista NV-rahoitusta. Vapaaehtoistoiminnan into ja kiinnostus on selkeästi lisääntynyt ja yhteistyökumppaneilta on tullut kumppanuuspyyntöjä Ylä-Savon alueelta. Vapaaehtoisille järjestettiin kiitosjuhla Varkauden kuntorannassa. Kiitosjuhlan järjestelykuluihin saatiin Muistiliitolta avustusta.

Kuopion alueella Muistikahviloita toteutettiin eri puolilla taajamaa asukastuvissa. Näin tavoitettiin aivan uutta kohderyhmää. Tapahtumayhteistyötä tehtiin Pohjois-Savon Kylät ry:n kanssa. Kuopion toimipisteen alueella on aktiivista vapaaehtoisten toteuttamaa ryhmätoimintaa.

Varkauden alueella ryhmätoiminta laajeni ja toiminnalle löytyi uusia yhteistyökumppaneita. Joroisissa käynnistettiin muistikahvilatoimintaa ja käytiin kertomassa toiminnasta esim. Hengitysyhdistyksille ja Joroisten ikäihmisten palveluyksikölle.

Toiminnan tavoitteet ja toteumat 2019

Vuoden 2019 työ jakautui ydinosa-alueittain niin että asiakastyön osuus oli suurin (60 %), vapaaehtoistoiminta 25 % ja vaikuttamistyö 15 %.

Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen sekä vapaaehtoistoimijoiden tukeminen oli yksi vuoden päätavoitteista. Vapaaehtoistoimijoille järjestettiin rekrytointitilaisuuksia (2), joihin osallistui yhteensä 56 henkilöä. Vapaaehtoisille järjestettiin kaksi koulutustilaisuutta sekä vapaaehtoistoiminnasta vastaava ohjaaja järjesti henkilökohtaiset tapaamiset vapaaehtoistoimijoille (12 tilaisuutta). Niihin osallistui kaikkiaan 68 Muistiluotsin vapaaehtoistoimijaa. Vapaaehtoistoiminnan käsikirja päivitettiin ja se käytiin läpi henkilökohtaisissa tapaamisissa. Vapaaehtoiset tekivät vuoden aikana yhteensä 1398 tuntia (998 h/v.2018) vapaaehtoistyötä Muistiluotsille. Vapaaehtoistoimijoiden tukitoiminnat ovat vaikuttaneet niin että vapaaehtoistoiminta on lisääntynyt ja laajentunut vuoden 2019 aikana eri puolille Muistiluotsin toiminta- aluetta.

Toiminnan yhtenä päätavoitteena on jakaa muistisairaalle ja hänen läheiselleen neuvonnalla, ohjauksella sekä matalan kynnyksen toiminnalla tietoa ja tukea sairauteen liittyvissä kysymyksissä. Ohjausta ja neuvontaa annettiin Kuopion, Iisalmen ja Varkauden toimipisteissä. Maakunnassa järjestettiin matalan kynnyksen toimintana Muistikahviloita 23 paikkakunnalla. Muistiluotsin ohjaajat osallistuivat valtakunnallisen Muistineuvo-tukipuhelimen päivystysrinkiin.

Pohjois-Savon kylät ry:n Ikäihmiset kiinni lähiyhteisöön -hankkeen kanssa tehtiin tapahtumayhteistyötä paikkoina mm. Kotalahti, Pörsänmäki, Haluna, Kosula ja Muuruvesi. Muita kuntapäiviä on järjestetty esim. paikoissa Tervo, Vesanto, Kaavi, Pielavesi (2kpl), Vieremä, Keitele, Kuopio ja Joroinen (3kpl).

Vuonna 2019 Muistiluotsin järjestämiä tapahtumia oli laajasti maakunnassa. Toimintaa järjestettiin kaikissa kunnissa sekä Kuopiossa myös kuntaliitosalueilla Maaninka, Nilsinä, Juankoski, Riistavesi, Vehmersalmi ja Karttula. Toimintakertoja oli kaikkiaan 744 (609, v.2018). Asiakkaiden käyntikertoja oli kaikkiaan 13 000. Uusia kävijöitä oli 2994, josta miehiä 847 ja naisia 2147. Asiakasyhteydenottojen seurantakuukausien (maalis- ja lokakuun) aikana neuvonnan ja ohjauksen asiakaskontakteja oli 8810, joista 35,2 % oli omaisilta ja sairastuneilta/muististaan huolestuneilta ja 28,9 % ammattihenkilöitä. Eniten kysyttiin Muistiluotsin palveluista ja muistisairaana jaksamiseen liittyviä asioita.

Muistikahviloissa oli kiertävänä aiheena mm. "Edunvalvonta ja oikeudellisen varautumisen keinot", Muistin eväät -hankkeen "Muistin eväät: rupattelua ruuasta ja kunnosta" sekä Liikenneturvan toteuttamat "Turvallisuus kotona ja liikenteessä". Mukana paikallisesti oli Respecta, apteekit, Biopankki, Kuulo ry, muistihoitajat, palveluohjaajat, fysioterapeutti ja jalkahoitaja.

Pakkakunta	2019 toimenpiteet kpl	käyntikerrat	tavoitetut uudet ihmiset	asiakas- tyytyväisyys
Iisalmi	58	619	224	8,71
Joroinen	6	86	54	9
Kaavi	17	218	58	8,67
Keitele	17	105	22	8,56
Kiuruvesi	10	81	23	8,7
Kuopio	335	4466	1406	8,72
Lapinlahti	24	199	47	8,7
Leppävirta	26	403	118	9,04
Pielavesi	14	145	20	8,46
Rautalampi	10	162	89	9,1
Rautavaara	2	3	3	7
Siilinjärvi	20	265	111	8,76
Sonkajärvi	4	32	7	8
Suonenjoki	17	273	119	9,06
Tervo	6	131	37	9,5
Tuusniemi	8	149	51	8,86
Varkaus	81	993	453	9
Vesanto	8	95	35	8,83
Vieremä	11	84	20	8,27

Vaikuttamis- ja verkostotyöllä haluttiin viedä muistisairaana ääntä, edistää asiakasohjattavuutta matalankynnyksen järjestölähtöiseen toimintaan sekä vahvistaa/edistää heidän palveluidensa saatavuutta. Vaikuttamistyöllä haluttiin taata kohderyhmän tasa-arvoinen kohtelu palveluiden saatavuudessa.

Muistiluotsi järjesti Kuopion kaupungintalon juhlasalissa yleisötilaisuuden "Toteutuuko tahtoni tulevaisuudessa" (70 henkilöä). Luennoitsijana oli Muistiliiton juridinen asiantuntija Anna Valkeajoki. Ammattihenkilöille järjestettiin webinaari "Muistisairaana ihmisen itsemääräämisoikeus ja yhdenvertainen oikeus vammaispalveluihin" yhteistyössä Muistiliiton kanssa (46 henkilöä). Maakunnan alueella Muistikahviloissa on käsitelty oikeudellisen ennakkoinnin menetelmiä.

Yhdistys on mukana Edunvalvontaa yhteistyöllä -työryhmässä Kuopiossa. Työryhmän Maistraatin edustaja nosti esille, että edunvalvontavaltuutusten vahvistamisen määrä on selkeästi nousussa. Erikoissairaanhoidon ensitietopäivässä on otettu esille edunvalvontavaltuutus. Työryhmässä todettiin, että tiedon jakaminen on lisännyt tietoisuutta asiasta.

Muistisairaahan kokemuspuheenvuoroja on järjestetty oppilaitoksiin ja erikoissairaanhoidon järjestämään ensitietopäivään. Muistiluotsin ohjaaja ja kokemustoimijoita on mukana valtakunnallisessa työryhmässä, jossa kehitetään Muistiliiton kokemustoimijakoulutusta.

Oppilaitosyhteistyötä tehtiin niin Savonia-ammattikorkeakoulun kuin Savon ammattiopiston kanssa. Muistiluotsissa opiskelijat suorittivat opiskeluun liittyviä harjoitteluja sekä tekivät opinnäytetöitä.

Pohjois-Savon Muistiluotsi toimi osana alueellista ja valtakunnallista Muistiluotsiverkostoa. Verkostoyhteistyöllä ja sen tarjoamilla koulutuksilla kehitettiin työntekijöiden osaamista sekä toiminnan laatua, jotta asiakkaat saavat oikea-aikaisesti tarvitsemansa tiedon ja tuen.

Arviointi

Muistiluotsiverkostolla on yhteinen toiminnanohjausjärjestelmä TOM. Vuoden 2019 marras-joulukuun aikana toteutettiin sähköinen kumppanuuskysely. Kyselyjä lähetettiin 72 ja vastauksia saatiin 43. Vastajista 48.8 % edusti kuntaa tai julkista sektoria ja 31.7 % oli joku muu esim. oppilaitos, hanke, tutkimuskeskus ja yhteistyöorganisaatio. Kyselyssä arviointiasteikko oli 1-5.

Vuoden 2016 kumppanuuskyselyssä nousi selkeäksi kehittämiskohteeksi yhteisten selkeiden tavoitteiden määrittely. Tähän oli saatu hivenen parannusta, mutta tähän kannattaa edelleen kiinnittää huomiota toiminnan suunnittelussa. Toinen kehittämisen kohta oli vuorovaikutuksen parantaminen yhteistyökumppaneiden kesken (2016:3,8 ja 2019:4,1). Yhteistyön ilmapiirin avoimuus on lisääntynyt ja kumppaneiden välinen luottamus on kasvanut. Kehittämisehdotuksia kumppaneilta tuli työikäisten muistisairaiden tukeminen ja kehittäminen (kehittämishanke), vertaistukiryhmien ylläpitäminen ja saatavuus. Henkilöstön määrän lisäämistäkin toivottiin.

Ryhmäpalautteissa osallistujat (80 %) kokivat ryhmässä olemisen virkistäneen heitä joko paljon tai erittäin paljon. Parasta oli ajatusten vaihto, neuvot ja vertaistuki. Ryhmiin kaivattiin miehiä ja asiantuntijaluentoja. Ryhmissä saatiin uusi näkökulmia asioihin ja tietoa edunvalvonta-asioista sekä tarjolla olevista tukipalveluista. Ryhmien osallistujat kokivat yhteishengen hyvänä ja se koettiin voimaannuttavana.

Muistiluotsin henkilöstö käsitteli koottuja palautteita viikkopalavereissa, aivorihipäivissä ja verkostokokouksissa.

Viestintä

Muistiluotsin oma Muistikukko-lehti ilmestyi neljä kertaa vuonna 2019. Lehteä jaettiin ryhmissä, ensitietopäivillä, Muistikahviloissa, eri infotapahtumissa ja se lähetettiin jäsenistölle sekä yhteistyökumppaneille postitse. Ryhmäläisille lähetettiin tekstiviestillä

muistutus ryhmien kokoontumisista. Tapahtumat ilmoitettiin nettisivujen tapahtumapalstalla ja hyödynnettiin yhdistystalojen uutiskirjeitä. Muistihoitajien kanssa pidettiin yhteyttä sähköpostilla ja tavattiin henkilökohtaisesti. Muistiluotsin toiminnasta saatiin paikallisiin lehtiin kolme juttua sekä kaksi radiohaastattelua.

Ylä-Savon Vakka – kansalaistoiminnan keskus -hanke

Ylä-Savon Vakka (yläsavolaisten vammais-, potilas- ja kansanterveysyhdistysten kansalaistoiminnan keskus) aloitti toiminnan elokuun alussa. Yhdistystalo Vakka avasi virallisesti ovensa 1.10.2019 ja avajaisia juhlittiin 3.12.2019. Vakan toiminta käynnistyi vauhdikkaasti yhdessä yhteistyösopimuksen tehneiden tahojen kanssa toimintaa suunnitellen ja toteuttaen. Toiminnassa oli vuoden lopussa mukana yhteistyösopimuksella 10 yhdistystä tai yhteistyöyhdistystä, neljä Ylä-Savon kaupunkia tai kuntaa sekä Ylä-Savon Sote.

Ohjausryhmä jäsenyys on seuraavilla tahoilla: Sonkajärven ja Vieremän kunnat, Iisalmen ja Kiuruveden kaupungit, Ylä-Savon Sote ry, Waste ry, Pohjois-Savon Omaishoitajat ry, Iisalmen seudun hengitysyhdistys ry, Tukipilari, Ylä-Savon Autismi- ja Asperger yhdistys, VANULI ry, Savon Ilco ry, Iisalmen mielenterveystuki ry, Pohjois-Savon Näkövammaiset ry ja Iisalmen Invalidit ry.

Syksyn aikana toiminnan rungoksi tuleville vuosille muodostui seuraavat toimintaprosessit:

- Yhdistystalon toiminta: avoinna tiistai-torstai klo 10–15, palveluohjaus yhdistysten toiminnan piiriin, yhdistystoimijoiden ohjausta ja kaikille avoimia ryhmiä. Pop up Yhdistystalo kunnissa kerran kuukaudessa.
- Yhdistysten toiminnan ja osaamisen kehittäminen: koulutuksia yksi tilaisuus /kuukausi, Ideariihet Ylä-Savon kunnissa yksi kerta/kunta/vuosi, jalkautuminen ja yhdistysten ensiapu, yhdistyskummitoiminta, kyselytunnit, seminaarit ja messut
- Yhdistysten yhteistyön kehittäminen: vapaaehtoisten rekrytointitilaisuuksia, vapaaehtoisten virkistys- ja koulutustilaisuuksia, vapaaehtoisten vertaistukitoiminta, kokemustoimijamallin jalkauttaminen Ylä-Savoon, yhdistysten aktiivitoimijoiden kehittämispäivät, vapaaehtoistyön peruskoulutus yhteistyössä yhdistysten kanssa
- Yksilöön kohdistuva tuki ja neuvonta: matalan kynnyksen palveluohjaus, yhdistykset jalkautuvat säännöllisesti toimintaan, aktiivinen tiedotus, laaditaan infokansiot yhdistysten toiminnasta jaettavaksi, ”päivystyspiste” aluesairaalan aulassa, jalkaudutaan muiden toimijoiden mukana haja-asutusalueille
- Viestintä: ulkoinen ilme ja logo, uutiskirje kerran kuukaudessa, säännöllinen tiedotus Vakan ja yhdistysten toiminnasta eri viestintäkanavilla, yhdistysten yhteisen viestintäsuunnitelman laatiminen Ylä-Savon kuntiin, tieto Ylä-Savon alueen potilas- vammais- ja kansanterveysyhdistyksistä löytyy koostetusti Ylä-Savon Vakka-hankkeen sivuilta

Ylä-Savon Vakkaan saatiin rekrytoitua lokakuun alkuun mennessä molemmat työntekijät ja Yhdistystalo Vakan toiminta käynnistyi aikataulussa. Hankerahoituksen ja tavoitteiden mukainen toiminta saatiin suunniteltua, käynnistettyä ja osittain jo kehitettyä syksyn aikana. Suurimpana tuloksena Vakan tiimissä nähdään hankkeen tiedottaminen ja jalkautuminen. Syksyn aikana tiedotettiin toiminnasta niin yhdistystoimijoita kuin ammattilaisia ja oppilaitosten yhteistyökumppaneita laajasti koko Ylä-Savon alueella. Toiminnassa onnistuttiin kokoamaan laajasti yhdistyksiä toiminnan suunnitteluun. Toiminnan kautta pystyttiin tapaamaan yhdistystoimijoita, kuulemaan tarpeita ja suunnittelemaan sekä toteuttamaan toimintaa tarpeiden mukaisesti. Tasaisesti syksyn aikana toimintaan ilmoittautui lisää toimijoita ja kahden uuden yhdistyksen kanssa laadittiin yhteistyösopimus. Yhdistystalon toiminta ja tilojen tarjoaminen yhdistyksille käynnistyi ja yhdessä yhdistystoimijoiden kanssa luotiin pelisäännöt varauksille ja tilojen käyttämiselle. Tilanvaraajille järjestettiin infotilaisuus ja jatkossa pidetään kaksi tilaisuutta vuodessa.

Toiminnalle haettiin ja saatiin Olvisäätiön tukea esteettömyyden ja nuorten osallisuuden tukemiseen vuodelle 2020.

Toiminta lukuina			
Toiminta	Osallistujamäärä		Muita lukuja
Koulutukset	38	Yhdistysten varaukset	111 kpl
Seminaarit ja tapahtumat	243	Yhdistysensiapu	1 yhdistys
Aukioloaika	283	Yhteistyö-yhdistykset	38 (10 muuta yhdistystä)
Uusien vapaaehtoisten rekrytointitilaisuudet	53	Uutiskirjeen tilaajat	210
Vapaaehtoisten hyvinvoinnin iltakahvit	2	Facebook-seuraajat	235
Puheenjohtajien aamukahvit "2	2		
Hankeinfotilaisuudet	233		
Verkostotapaamiset	161		
Yhteensä	1015		

Arviointi

Hankkeen arvioinnissa painotettiin arviointisuunnitelman ja arviointilomakkeiden laatimista sekä kävijätilastoinnin suunnittelemista. Elokuun alusta saakka tilastoitettiin toimintaan osallistuneiden määrä, verkostotyön toteutuminen ja Yhdistystalon varausten määrä. Hankkeessa laadittiin valmiiksi myös toimintaa koskevia

palautelomakkeita Artsi-lomakkeiden pohjalta. Toiminnasta ei kerätty palautetta, vaan panostettiin henkilökohtaisiin kontakteihin ja suullisen arviointitiedon keräämiseen. Keväällä 2020 toteutetaan laajempi yhdistyskysely niin yhdistyksille kuin yhteistyökumppaneille sekä itsearviointi hanketiimissä ja ohjausryhmässä. Alkuvuodesta 2020 laadittiin lisäksi lyhyt kuvaus toimintaympäristöstä, jossa hanke käynnistettiin syksyllä 2019.

Viestintä

Ylä-Savon Vakan toiminnassa noudatettiin laaditun viestintäsuunnitelman mukaista viestinnän etenemistä. Hanketiimissä käynnistettiin Yhdistystalo-palaverit kerran kuukaudessa Yhdistystalolla työskenteleville tahoille. Vuonna 2020 tehostetaan Teams-ohjelman käyttämistä hankkeen sisäisessä viestinnässä. Hankkeessa määriteltiin syksyllä 2019 Facebook-seuraajien ja uutiskirjeen tilaajien tavoitemäärät niin syksylle kuin seuraavalle vuodelle. Molemmissa ollaan aikataulussa ja toiminta etenee suunnitellusti. Verkostotyön ja hankeinfojen sekä uutiskirjeen ja Facebookin kautta saavutettiin suuri joukko yläsavalaisia yhdistystoimijoita. Lehdistöön saatiin kaksi lehtijuttua; Iisalmen Sanomiin ja Töllöttimeen. Uutiskirjeen laatimisessa havaittiin, että kaksi kertaa kuukaudessa uutiskirjeen toimitus on liian usein ja kirjeen laatiminen on jatkossa kerran kuukaudessa.

Muistin eväät – toimintaa ruuan voimalla -hanke

Muistin eväät – toimintaa ruuan voimalla -hanke aloitti v. 2018 toimintansa ikääntyneen ja muistisairaana ihmisen ravitsemuksen ja toimintakyvyn edistämiseksi monialaisen Muistin eväät -ravitsemuskuntoutusmallin avulla osaksi toimivaa hoitotyön käytäntöä kunnan kotihoidossa. Hanke arvioidaan päättyvän toukokuussa 2020.

Keskeisin yhteistyökumppani on Kuopion kaupungin kotihoito. Hankkeen projekti-päällikkönä työskentelee TtM, ravitsemusterapeutti Tarja Puustinen. Hankkeen ohjausryhmän muodostavat toiminnanjohtaja Eija Rytönen (Pohjois-Savon Muisti ry), yhdistyksen puheenjohtaja Riitta Turjamaa, palveluesimies Maarit Peltomaa (Kuopion kaupungin kotihoito) ja muistikoordinaattori Erja Lindell (Kuopion kaupungin kotihoito).

Muistin eväät -mallia on juurrutettu pääasiassa osaksi Kuopion kaupungin kotihoidon käytännön toimintaa vajaaravitsemuksen ehkäisemiseksi muotoilemalla toimintamalli kotihoidon koulutuksen sisällöksi. Muistin eväät -mallissa ravitsemushoito on jaettu kolmeen osittain näennäisesti erilliseen vaiheeseen, joissa kotihoidon hoitajan olisi tärkeää kiinnittää huomiota ravitsemusterveysteen vaikuttaviin kysymyksiin: ruuanhankintaan, ruuanvalmistukseen ja ruokailutilanteeseen. Toimintamalli on hyödyksi, kun kotihoidon ammattilainen arvioi ja havainnoi muistisairaana ihmisen ravitsemustilaa, ravinnonsaantia ja ravitsemushoidossa huomioitavia taustatekijöitä, jotta kotona asuminen mahdollistuisi pidempään.

Muistin eväät -toimintamallin ohjeet ja oppaat (muistaevaavat.fi, psmuisti.fi) auttavat kotihoidon ammattilaisia kiinnittämään huomiota muistisairaana yksilöllisiin ravitsemustarpeisiin, ateriarytmiin ja hyviin ruokavalintoihin toiveet ja mieltymykset huomioiden. Näitä huomioita voidaan käyttää laadittaessa hoitosuunnitelma, jossa on ravitsemukseen liittyvät toimenpiteet selkeästi kerrottuna. Tämä hyödyttää suoraan kotona asuvaa hoiva-, hoito- ja tukipalveluita tarvitsevaa muistisairasta ihmistä. Kotihoidon hoitajia on ohjeistettu käyttämään hankkeessa osittain uusittua ravitsemusmateriaalia yhdessä muistisairaana ja/tai omaisen kanssa. Hankemateriaalia on jaettu maakunnan alueelle ja valtakunnallisesti yhdistys-, kumppani- ja sidosryhmätoimijoiden toimesta. Ruokaviikkokalenteria ja Muistin eväät – Toimintaa ruuan voimalla -opasta on painatettu jaettavaksi eri yhteyksissä.

Muistin eväät -koulutuksia on toteutettu Kuopion kaupungin kotihoidon aluetiimeissä (21) lähi- ja sairaanhoitajille: Seitsemässä tiimissä koulutuskäynnit olivat aloitettu jo edeltävän Elä unoha evvaitä -hankkeen aikana, 14 tiimissä koulutuskäynnit toteutuivat vuonna 2019. Aluetiimeinä käsiteltävistä palveluyksiköistä neljä oli palvelutaloja ja yksi ryhmäkotien hoitajista muodostunut tiimi, loput kiertävän kotihoidon hoitajia. Kotihoidon sairaanhoitajille (2018), turvapartion (2018) ja resurssipoolin (2019) lähi- ja sairaanhoitajille on pidetty kohdennetut koulutuskerrat heidät omina ryhminä tavoittamiseksi. Aluetiimien koko vaihteli noin 15 hoitajan tiimistä noin 35 hoitajan tiimikokoon. Hankkeen aikana (2018–2019) Muistin eväät -ravitsemuskoulutukseen osallistui 322 yksittäistä Kuopion kaupungin kotihoidon hoitajaa.

Hankkeen sisältöä on viestitetty myös tilaisuuksissa ja tapahtumissa muistisairaille ja heidän omaisilleen: Muistikahvilat (Kuopio, Kaavi, Leppävirta, Rautalampi, Suonenjoki, Tuusniemi, Vesanto); Juttutupa, Kallaveden seurakunta/Maaninka; Ylä-Savon senioriopettajat; Omaistenilta/Kuopion kaupungin kotihoito; Kevään iloa! Senioritapahtuma Puistokartanossa/Kuopion kaupunki; Kielonpäivä/Kuopion vanhusneuvosto, Kuopion eläkeläisjärjestöt, Kuopion ev.lut. seurakunnat ja Kuopion kaupunki; Yhdistystalo Warikon avoin tilaisuus; Terve Kuopio -kioski; Hyvinvointi Ankkuri, Varkaus; Vertaistukikurssi/Muistiluotsi, Iisalmi ja Varkaus; Senioriluentosarja/Kuopion kansalaisopisto; Kuopion varhaiseläkkeensaajat; Toteutuuko tahtoni tulevaisuudessa?/Pohjois-Savon Muistiluotsi. Sosiaali- ja terveysammattilaisia tavoitettiin tapahtumissa: Erityisryhmien arjen turvallisuus/SuPer-liitto, Suomen pelastusalan keskusjärjestö (OTE-projekti), Muistiliitto/Pohjois-Savon Muisti ry, Savon ammattiopisto; Kuopion kaupungin TYHY-päivä. Lisäksi kohdeyleisöä tavoitettiin maakunnallisesti ja valtakunnallisesti eri viestimien välityksellä: sosiaalinen media (Facebook), nettisivut (muistaevaavat.fi, psmuisti.fi) sekä lehtiartikkelit ja -mainokset (MuistiKukko 1-4/2019).

Indikaattori	tapahtumien lukumäärä	osallistujien lukumäärä
Muistin eväät -koulutus/seminaari	41	246
Muut tapahtumat: luento	18	285
Yleisötilaisuus	5	598 ¹
Matalan kynnyksen ohjaus/neuvonta	2	11
Kumppani-/sidosryhmätapaaminen	2	16

Eri tapahtumiin osallistuneet muistisairaat, omaiset ja ammattilaiset sekä muu yleisö vuonna 2019 Muistin eväät -hankkeessa. ¹ arvio.

5.2 Lähiavustajapalvelu

Pohjois-Savon Muisti ry tarjoaa muistisairaalle ja hänen omaistensa tueksi lähiavustajapalvelua. Palvelun toiminta on alkanut 2000-luvun alussa. Lähiavustajapalvelun tavoitteena on tukea muistisairaalle ihmisen kotihoitoa ja auttaa hoitavan omaisen jaksamista tarjoamalla omaishoitajalle omaa aikaan lepoon tai asioiden hoitamiseen. Palvelu toimii myös muistisairaalle ihmisen kuntouttavana toimintana ottamalla avustettava henkilön mukaan arjen askareisiin.

Vuoden 2019 aikana vakituisia työntekijöitä oli alkuvuodesta 12 ja loppuvuodesta 9. Sijaisina on käytetty omia vakituisia työntekijöitä ja rekrytoitu sijaisia. Kaikkiaan avustajapalvelussa on vuoden 2019 aikana ollut 21 henkilöä töissä.

Palvelun hinta korotettiin (1.10.2019) 27 €/tunti ja kotilomituksen 28 €/tunti. Palveluseteliasiakkaille uudet hinnat astuivat voimaan vuoden 2020 alusta.

Ylä-Savossa palveluseteli laajentui vuonna 2018 kotihoidon tukipalveluihin, tilapäiseen kotipalveluun sekä omaishoitajan sijaispalveluun. Siilinjärvellä avustustoiminta on Rintamaveteraanien palvelusetelintuottaja. Kuopiossa puolestaan sekä sotaveteraanien palvelusetelintuottaja että tilapäisen kotihoidon ja omaishoitajan lomituksen palvelusetelintuottaja. Ylä-Savon alueella palveluseteliasiakkaita on ollut kaksi ja Kuopion alueella seitsemän.

Vuoden 2019 aikana palvelu piirissä oli 184 asiakasta (2018: 206, 2017: 191) Asiakasmääriin on laskettu niin vakituiset kuin yksittäiset asiakaskäynnit vuoden aikana. Palvelua tarjottiin Iisalmessa, Lapinlahdella, Siilinjärvellä, Kuopiossa ja Karttulassa.

Asiakastytyväisyys kysely toteutettiin loppuvuodesta. Kysely lähti 75 henkilölle ja siihen vastasi 37 henkilöä. Yleisarvosanaksi (asteikko 1-5, jossa 5= erittäin hyvä), 30 henkilöä arvioi palvelu erittäin hyväksi ja 7 melko hyväksi.

Tällä hetkellä Ylä-Savon alueella toimii kaksi avustajaa, jotka tekevät asiakaskäyntejä Iisalmessa ja Lapinlahdella. Kuopiossa työskentelee kuusi avustajaa ja Siilijärvellä yksi, joka tekee myös Kuopioon asiakaskäyntejä.

Työharjoittelussa vuoden 2019 aikana lähiavustajapalvelussa oli yksi henkilö avustajakoulutuksesta. Lisäksi työpaikkakuntoutuksessa oli yksi henkilö, joka tosin keskeytti valmennusjaksonsa avustajapalvelussa.

Lähiavustajien perehdytysopas uudistettiin ja lainattavaa virikemateriaalia työstettiin avustajien käyttöön.

Lähiavustajat (9 henkilöä) kävivät syksyn koulutuspäivänä hätäensiapukurssin.

Asiakasmäärät 2019

Ylä-Savon SOTE (Iisalmi) asiakkaat 2019

Lähiavustajia vuoden aikana neljä (4).	Lähi-avustajien määrä/vuosi	Asiakkaiden määrä/vuosi	Tunnit/vuosi	Asiakaskäynnit/vuosi	Tunnit/asiakas keskimäärin
Lähiavustajat	5				
Palveluseteliasiakkaat		2	238,17 h	97	2,46
Muut asiakkaat		17	1165,16 h	743	1,57
YHT.	5	19	1403,33 h	840	1,67

Lapinlahden asiakkaat 2019

Lähiavustajia vuoden aikana yksi (1).	Lähi-avustajien määrä/vuosi	Asiakkaiden määrä/vuosi	Tunnit/vuosi	Asiakaskäynnit/vuosi	Tunnit/asiakas keskimäärin
Lähiavustajat	5				
Palveluseteliasiakkaat		0			
Muut asiakkaat		9	508,24 h	344	1,48
YHT.	5	9	508,24 h	344	1,48

Kuopion asiakkaat 2019

Lähiavustajia vuoden aikana kahdeksan (8).	Lähi-avustajien määrä/vuosi	Asiakkaiden määrä/vuosi	Tunnit/vuosi	Asiakaskäynnit/vuosi	Tunnit/asiakas keskimäärin
Lähiavustajat	16				
Palveluseteliasiakkaat		8	670,75 h	352	1,91 h
Muut asiakkaat		148	7402,68 h	5126	1,44 h
YHT.	16	156	8073,43 h	5478	1,47 h

5.3 Hankeyhteistyö

Yhdistys pyydettiin mukaan Kuopion kaupungin hallinnoimaan Tarjoomo - Vanhusten palveluohjaus-hanke verkostoon vuoden 2018 lopulla (EAKR, 1.8.2018–31.12.2019). Edustus on myös Savonia ammattikorkeakoulun hallinnoimassa Hyvinvointiteknologian koulutustuote; käyttöönoton ja käytön koulutus WelTec- hankkeessa (1.1.2018–31.12.2019). Ylä-Savon SOTE:n ja Savonia-ammattikorkeakoulun THL:n hankehakemusten valmisteluvaiheessa on allekirjoitettu kumppanuussopimukset.

Yhdistys oli mukana maakunnallisissa järjestö 2.0 hakeissa; SAKKE - Pohjois-Savon järjestöyhteistyön kehittämishanke ja Pohjois-Savon Vertaistuenkeskus (Veke). Yhdistys osallistui Pohjois-Savon Jerry -järjestöyhteistyöryhmään toimintaan sekä on Pohjois-Savon järjestöneuvostossa edustamassa vanhustyön järjestöjä. Yhdistys on ollut tiiviisti mukana kehittämässä Veke:n hyvinvointitarjotinta.

6. Viestintä

Yhdistys ylläpitää tavoitteitaan tukevaa ja kohderyhmien tarpeita vastaavaa viestintää. Tiedottamisen tärkein väline on yhdistyksen www-sivusto, josta löytyy tietoa muistisairauksista ja yhdistyksen toimintamuodoista. Sähköpostiviestinnällä ja Facebook-julkaisujen avulla tuettiin verkkotiedottamista. Yhdistys viesti toiminnastaan eri sidosryhmille aktiivisesti ympäri vuoden lähettämällä mediatiedotteita, järjestämällä omia tilaisuuksia ja olemalla mukana toimintakentän tapahtumissa eri puolilla maakuntaa.

Tunnuslukuja 2019:

Muistikukko painosmäärä: 3400kpl

Oppaita ja esitteitä jaettu: 3256 kpl

Medianäkyvyys: 3 artikkelia maakuntalehdissä ja kaksi radiohaastattelua

Tekstiviestit asiakkaille: 22939 kpl

Yhdistys käyttää Muistiluotsi ja Muistiliiton graafista ohjetta. Muistiluotsin oma lehti Muistikukko ilmestyi toimintavuonna neljä kertaa (helmi-, touko-, elo- ja

marraskuussa). Muistiliiton julkaisema Muisti-lehti ilmestyy jäsenistölle neljä kertaa vuodessa. Siihen toimitettiin säännöllisesti tietoja yhdistyksestä. Molemmat lehdet toimitettiin myös yhteistyökumppaneiden toimipisteisiin, laitoksiin ja työyhteisöihin.

Yhdistyksen tiedot löytyvät niin Pohjoissavolaiset.fi sivustolta kun Veke:n hyvinvointitarjottimelta sekä toiminta-alueen kuntien nettisivuilta.

Yhdistys mainosti toimintaa sekä Google- että Facebook-kampanjoilla.

7. Henkilöstöhallinto

Yhdistyksellä oli palkattua henkilökuntaa vuoden 2019 aikana töissä kaikkiaan 30 henkilöä. Vakinaiseen henkilöstöön kuului yhdistyksen toiminnanjohtaja, palveluohjaaja, toimistotyöntekijät (2) ja lähiavustajat (12), Muistiluotsitoiminnassa työskenteli vertaistoiminnan ohjaajat (3), Muistin eväät -hankkeessa projektipäällikkö, Muistikka-hankkeessa projektipäällikkö ja muistiohjaaja, ja Vakka-hankkeen vastaava järjestösuunnittelija ja järjestösuunnittelija.

Yhdistyksessä on ollut opiskelijoita opiskeluihin liittyvillä harjoittelujaksoilla Savonia-ammattikorkeakoulusta ja Savon ammattiopistosta sekä työkokeilussa henkilöitä työvoimatoimiston, Vetrean ja Verven kautta.

Yhdistyksen Hallinto-, talous- ja toimintasääntö ohjeistaa, linjaa ja tukee palkatun henkilöstön toimia.

Vuonna 2019 yhdistyksen työntekijät osallistuivat työnantajan kustantamiin täydennyskoulutuksiin:

- Muistikonferenssi Helsinki: Sanna Itkonen, Tiia Toivanen ja Eija Rytönen
- Työnohjaus: toimiston henkilöstö, hanketyöntekijät ja Muistiluotsityöntekijät
- Hätäensiapu (koko henkilöstö)
- Hyvinvointiala HALI:n Sosiaalialan työsuhdepäivään: Minna Koskinen
- Työsuojelun perusteet: Eeva Miettinen, lähiavustajapalvelu
- Lähiavustajilla koulutuspäivä, jossa työfysioterapeutti ohjeisti ja kävi läpi työergonomiaa
- Muistityön asiantuntijuuskoulutus, oppisopimus: Tarja Kesälahti

Muistiluotsin työntekijät osallistuivat Muistiliiton järjestämiin valtakunnallisiin ja alueellisiin Muistiluotsiverkoston koulutuksiin, MuistiNeuvo -hankkeen koulutuksiin, Tunteva -koulutukseen. Henkilökunta oli mukana valtakunnallisilla ja alueellisilla verkostotapaamisilla.

Lisäksi yhdistys tuki henkilöstöä ammatillisessa täydennyskoulutuksessa antamalla työaikaopiskelupäiviin (3 päivää).

Toimistotyöntekijöille tehtiin työergonomiatarkastukset työpisteisiin sekä tehtiin toimistokalustehankintoja (sähköpöydät). Henkilöstölle järjestettiin TYHY-päivä 14.6. ja annettiin virikesetelit (5kpl/hlö, setelin arvo 10,- €).

Yhdistyksen työsuojelupäällikkö oli Marketta Hynynen ja työsuojeluvaltuutettu Kaija Valta ja varavaltuutettu Tarja Puustinen.

Vuoden 2019 alusta otettiin toimistohenkilöstöllä käyttöön Nepton -työajanseuranta.

Yhdistyksen työterveyshuoltopalvelut ostettiin Kuopion Työterveys ry:ltä. Työterveyshuoltopalvelut kilpailutettiin ja ne siirtyvät Pihlajalinnalle vuoden 2020 alusta. Yhdistys on Hyvinvointialan liitto ry:n jäsen.

8. Yhdistyksen talous

Yhdistyksen taloudellista toimintaa ohjaavat yhdistyslaki ja yhdistyksen omat säännöt. Yhdistys ei tavoittele voittoa. Yhdistyksen järjestötoiminnan pääasialliset tulot koostuvat jäsenmaksuista ja myyntituloista sekä yksittäisistä lahjoituksista .

Yhdistyksellä on Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) rahoittamaa toimintaa ja hankkeita, niiden tavoitteet on asetettu hankehakemuksissa. Avustusten käytöstä raportoidaan rahoittajalle säännöllisesti. Yhdistyksen toiminnanjohtajalla on pääkäyttäjäoikeudet Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus verkkoasiointijärjestelmään. Vuosiraportit toimitetaan toukokuun loppuun mennessä.

Lähiavustajapalvelun kulut katetaan lähiavustajapalvelusta saatavilla tuloilla.

Yhdistys on saanut avustuksia Kuopion kaupungilta kuopiolaisten jäsenten virkistystoimintaan, Iisalmen kaupungilta vapaaehtoisten koulutukseen.

Talous – ja henkilöstön palkkahallinto ostetaan Tili -Consults Oy:sta.

VERTAISTUKEA JA VERKOTTUMISTA MUISTIN HYVÄKSI.
PÄÄN ASIAT OVAT PÄÄASIAMME.

Lapinlinnankatu 2
70100 KUOPIO
puh. 017 2633 980
toimisto@psmuisti.fi
psmuisti.fi